

Attaveqaqatigiinneq aamma it A – 2022

1. Ilanniartitsissutip inissisimanera

Attaveqaqatigiinneq aamma it tassaavoq ilanniartitsissut misissueqqissaarnikkut attaveqaqatigiinnermi tusagassiutinilu digitaliusuni najukkani nunarsuarlu tamakkerlugu attaveqaqatigiinnermut tunisassiap atorneqarfianik sammisaqarluni tunisassiamik ineriartitsivusoq. Ilanniartitsissut humaniorap, inuiaqatigiilerinerup teknologeqarnikkullu ilisimatusarnerup akornanni inissisimavoq ilinniarnermilu ilanniartitsissutit susassaqarfiisa ataqtigiisinnerisigut nalinginnaasumik digitaliusumillu inerikkiartornissamut iluaqutaassalluni. Ilanniartitsissutip susassaqarfia tassaavoq piviusorsiortumik paasinnittariuseqarluni attaveqaqatigiinnikkut sunniuteqaqatigiinnikkullu ajornartorsiutinut iliuuseqarnissamut teoretiskimik ulluinnarnilu iliuuseqariaaseqarnissamut paasinninneq. Ilanniartitsissummi qitiusoq tassaavoq atuartut atuisut tusagassiutillu ataqtigiinnerinik eqqarsatersuuteqarsinnaanissaat, tamannalu aallaavigalugu nammineq allalu attaveqaqatigiinnermut aaqqiissutaannik misissueqqissaarsinnaaneq tunngavilersuisinnaanerlu kiisalu attaveqaqatigiinnissamut nammineerluni aaqqiissutissianik ilusilersuineq, pilersitsineq nalilersuinerlu.

2. Ilanniartitsissutip siunertaa

Ilisimasat piginnaasallu

Attaveqaqatigiinneq aamma it A ilinniarnissamut piareersaatigut nalinginnaasumillu inerikkiartornissamut iluaqutaassaaq. Atuartut ilusilersueriaatsit attaveqaqatigeeriaatsit pillugit tunngaviatigut paasinninnerannik ineriartitsinikkut atuartut attaveqaqatigiinnermut tunisassiat pingaartitaat, isikkui, ilusaat, atuuffiilu kiisalu najukkani nunarsuarlu tamakkerlugu kulturikkut inuiaqatigiittullu tusagassiutit digitaliusut atugaanerat pillugit ilisimasaqarnerulernissaat siunertarineqarpoq. Ilinniaqinnissamut piareersarnissamut qitiusoq tassaavoq atuartut periuseqarlutik, nutaaliorlutik eqqarsatersuuteqarlutillu attaveqaqatigiinnermi sunniuteqaqatigiinnermilu ajornartorsiutinik aaqqiissuteqarsinnaatinniarlugit ilisimasaqalernissaat piginnaasaqalernissaallu.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaqatigiittarnermi piginnaasat

Atuartut namminneq ilikkagaqartarnertik ilanniartitsissummut nalequttoq ilisimassavaat ingerlassinnaallugulu.

Ilinniartitaanermi sulinermilu piginnaasat

Ajornartorsiut aallaavigalugu suliniummik suliaqarnikkut atuartut attaveqaqatigiinnissamut tunisassiornerminni killiffiit assigiinngitsut ilisimasaqarfiginerulissavaat atuartullu soleqatigiinnissamut suliniummillu aqutsinissamut sungiusarneqassallutik. Taamaaliornikkut atuartut attaveqaqatigiinnermut it-mullu ingerlariaqqiffiusumik ilinniarfinni kiisalu tusagassiutinik, attaveqaqatigiinnermik it-milluunniit inuussutissarsiornermi tunisassiornermut sulinermullu periutsit ilisimasaqarfigilissavaat.

Ajornartorsiutini piviusorsiortuni pilersitsinikkut aaqqissuteqarnikkut siunertarineqarpoq atuartut attaveqaqtigiinnissamut tunisassianik ilusilersuisinnaanissaat, taamaaliornerminnilu attaveqaqtigiinnermi aalajangersimasumi nassiussisoq, pilersuisoq atuisorlu eqqarsaatigalugit.

Kulturi inuaqatigiillu pillugit piginnaasat

Teoriip tunisassiornermilu periutsillu ataqtigiinnerat atuartut tusagassiutinik atuisutut isorinnissinnaanissaannut iliuuserisaminnillu ilisimaarinninnerunissaannut iluaqutaassaaq, taamaalillutillu tusagassiutini piviusuni digitaliusuni piukkunnarnerullutik sumiissusersiorsinnaapput peqataasinnaallutillu - inuaqatigiinni tamat oqartussaaffigisaanni inuinnartut nunarsuarmioqataasutullu.

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisala

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut uku piginnalissavaat:

Misissueeqqaarneq misissueeqqissaarnerlu

- a) namminneq misissueeqqaarnertik aallaavigalugu ajornartorsiummik takunnissinnaaneq, oqaasertaliisinjaaneq upernarsaasinnaanerlu, matumani ajornartorsiut attaveqaqtigiinnikkut aaqqiivigineqarsinnaanersoq nalilersornissaa ilanngullugu
- b) teoriinik, periutsinik modelinillu ajornartorsiummut aaqqiissutissatut naapertuuttunik toqqaasinnaaneq, matumani ilinniartitsissutip ilisarnaatai periusalu pillugit ilisimasanik takutitsisinnaaneq ilanngullugu
- c) tunisassiorneq attaveqaqtigiinnermilu pissutsit pillugit paasissutissanik naapertuuttunik ujarlersinjaaneq, atuisinjaaneq nalilersuisinnaanerlu
- d) pitsaassutsit amerlassutsillu aallaavigalugit kiisalu nakkutilliinissamut periutsit iluaqtsiullugit sullinniakkat atuisullu pillugit misissuinermik ilusilersuisinnaaneq paasissutissanillu katersisinnaaneq
- e) attaveqaqtigiinnermi pissutsit digitaliseeriinermut sunnerneqarsimanerinik misissuisinjaaneq, paasinnissinjaaneq ajornartorsiutissarsisisinjaaneq
- f) attaveqatigiinnerup pinissaanut periusissorsinjaaneq, matumani attaveqaqtigiinnermi pissutsit apeqquataillugit nassiussisoq, oqariartuut, tusagassiuut tigusisorlu ataqatigiinnerannik misissueeqqissaarisinjaaneq ilanngullugu
- g) piffissamut pilersaarutit, suliassanik agguassinissaq suliassanillu aqutsinissaq eqqarsaatigalugit attaveqaqtigiinnissamut tunisassiornerup pilersaarusiornissaa.

Tunisassiorneq nalilersuinerlu

- h) misissueeqqaarneq tunngavigalugu attaveqaqtigiinnerup ingerlanneqarneranik aqutsineq, matumani isumalluutinik tunisassiamillu pitsangorsaanermik ingerlatsineq ilanngullugu

- i) attaveqaqatigiinnissamut tunisassianik pilersitsinermut atatillugu isumassarsiornissamut atuisunillu peqataatsinissamut periutsinik assigiinngitsunik nassuaaneq atuinerlu
- j) oqariartuut, sunniutit, tusagassiut toqqagaq. aningaasaqarneq eqqarsaatigalugit iliuusissatut pilersaarusrorneq, matumanu innuttaasunik peqataatsinissaq pillugu eqqarsaatersuutit ilanngullugit
- k) attaveqaqatigiinnermut tunisassiornissaq siunertaralugu eqimattami ilaasortat peqatigalugit suleriaatsinik eqqarsaatersuuteqarneq nalilersuinerlu
- l) teoriinik, periutsinik kiisalu hardwarenik softwarenillu eqqortunik atuinikkut attaveqaqatigiinnissamut tunisassianik tunisassiornermik naammassinnineq uppernarsaanerlu
- m) attaveqaqatigiinnissamut tunisassiornermut atatillugu inuttut pingaartitanik paasinninneq nassuerutiginninnerlu
- n) nammineq attaveqaqatigiinnissamut tunisassiarisanik misilittaasarnissamut inaarutaasumillu misilittaanissamut periutsinik eqqortunik atuinissamut uppernarsaanissarlu paasisallu aallaavigalugit tunisassiamik periutsimillu pitsanngorsaaneq.

3.2 Ilanniartitsissutip imarisai pingarnerit

Ilanniartitsissutip imarisai pingarnerit ukuupput:

Attaveqaqatigiinnermut teorii oqaluttuariaaserlu

- a) tusagassiorfiit digitaliusut socialiusullu inuiaqatigiinnut sunniutaat, matumanu kulturit minnerit digitaliusut tusagassiorfinnilu ataatsimoorfiiit ilanngullugit
- b) attaveqaqatigiinnermut modelit, attaveqaqatigiinnermut pissutsit apeqqutaatillugit misissueqqissaarnissamut sunniuteqaaqtigeeriaatsit akulerutsitseriaatsillu assigiinngitsut ilanngullugit
- c) attaveqaqatigiinnermut periusissiaq iluuseqarnissamut pilersaarut
- d) attaveqaqatigiinnermut tunisassianik saqqummersitsinissamut atatillugu oqaluttuariaaseqarnissamut modelit assigiinngitsut
- e) attaveqaqatigiinnermut sunniutit, matumanu tunngavilersuinissamut teorii atorneqartoq, oqariartaaseq kiisalu allattukkat ilisarnaatillu ilanngullugit

Atuisunik paasinninneq attaveqaqatigiinnermilu pissutsit

- f) atuisunik misissueqqissaarneq, matumanu sullinniat kulturii, tusagassiutinik atuinerat atugaallu assigiinngitsut ilanngullugit
- g) Pitsaassutsinut amerlassutsinullu paassisutissanik katersineq, matumanu nakkutilliinissamut periutsit ilanngullugit
- h) paassisutissat aallaavigalugit sullinniakkat pillugit misissueqqissaarneq attaveqaqatigiinnerup ingerlarnani paassisutissanik ilangussineq
- i) nassiussumik misissueqqissaarneq, niuernermi pissutsit kiisalu politikkimut, kulturimut inuiaqatigiinnermullu tunngasortai

- j) attaveqaqatigiinnermik aallartitsinissamut nassiusisut siunertaat assigiinngitsut, matumani paasissutissanik pisariaqartsisoqarneranik nalilersuineq ilanggullugu

Attaveqaqatigiinnermik ilusilersuineq isikkulersuinerlu

- k) atoruminassuseq piginnaasaqassuserlu, matumani atuisut isigisassaaq sunniuteqaqatigiinnissamullu ilusilersuineq ilanggullugit
- l) Assilialersuinikkut oqaatsit isikkorlu, matumani pappilissatut digitaliusumillu attaveqaqatigiinnermut typografi aamma grafik
- m) Assit taakkulu assilialersuinikkut oqariartuutaat aalasut uninngasullu, matumani filmilornermi sunniutit
- n) qalipaatit digitalimilu qalipaatlersuutit pillugit ilinniarneq
- o) skitsit, mockups, storyboards aamma prototypit

Tunisassiamik pilersitsineq misilittaanerlu

- p) isumassarsiornissamut sakkussat pilersitsinerullu ingerlarnanut sakkussat
- q) tusagassiutit assigiinngitsut oqariartuuteqariaasaat tusagasseeriaasaallu, matumani tusagassiutinut assigiinngitsunut paasissutissanik pilersitsineq suliaqarnerlu ilanggullugit
- r) suliniutinik aqtsineq, matumani tunisassiornerup ingerlarnanik aqtsinissamut sakkussat ilanggullugit
- s) agguariaatsit assigiinngitsut, taakku sananeqaataat, periarfissaat aningaasaqarnerallu.
- t) atuisunik misileraaneq

Ileqqorissarneq, inatsisit digitalimilu pissusilersorneq

- u) attaveqaqatigiinnermut tunisassiornermut atatillugu ileqqorissaarneq
- v) attaveqaqatigiinnermut tunisassiornermut atatillugu piginneeqqaartussaatitaaneq inatsisillu allat attuumassuteqartut
- w) atuisut internetsernermi pissusaat nassiussisullu inuit pillugit paasissutissat inuttullu inuunerat pillugit periusaat

Sakkussat digitaliusut

- x) attaveqaqatigiinnermut tunisassiornermut atatillugu assinik, filminik, grafikkinik, assilialersuutinik, allakanik, nipinik, aalasunik assigisaannillu suliaqarnissamut qarasaasiatigut sakkusanik digitaliusunik eqqortunik atuineq
- y) sunniuteqaqatigiissutinik pilersitsinermut, programmeeriinermut aaqqissuinermillu programmit eqqortut
- z) suliniutip ingerlanerani, soorlu isumassarsiornermi, prototypiliornermi allattueqatigiinnermilu, qarasaasiatigut sakkussat eqqortut.

Attaveqaqatigiinneq aamma it A-mi ilinniartitsissutitut imarisai pingarnerit tassaapput attaveqaqatigiinnissamut tunisassiornermut tunisassiat aaqqiissutilu taakkuluunniit ilaat

ilikkagassatut aappaattut agguarlugit ilikkagassanngortinnejarsimasut pillugit ilikkagassat. Ilinniartitsissummi ilikkagassatut allattukkat tuluttoortut atuagassatut ilaassapput.

3.3 Illassutitut ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. ilinniarnermi ilinniarnerullu susassaqarfiani ilinniartitsissutinut allanut ataqtigiitsitsinissamut atatillugu ilinniartitsissutip imarisai pingarnerit paasilluarnissaat pulaffigilluarnissaallu siunertaralugu ilassutitut ilikkagassat toqqarneqassapput. Illassutitut ilinniakkat ilaat ajornanngippat ilinniartut peqataatillugit toqqarneqassapput.

4. Atuartitsinerup aaqqissuunneqarnera

4.1 Atuartitseriaatsimi periutsit

Atuartut namminneq assigiinngitsutigullu naatsorsuutigisaat kiisalu atuartut attaveqaqtiginnermut aaqqiissutaasa atuisunullu peqataatitsinerisa teoriivisa atorneqarnerisalu nalunassusaasa pisariussusaasalu qaffakkiartuaarneri aallaavigalugit atuartitsineq aaqqissuunneqassaaq.

Ilinniartitsissummi ilinniartitseriaatsimi periutsimi ilinniartitsinermi tunisassiorermik suliaqarnermut atatillugu killormoortuanillu teoretisk-misisseeqqissaarnerup ilanngunnissaa pingaaruteqarpoq. Misissueeqqissaarnikkut naliersuinikkullu atuartut namminneq allallu attaveqaqtiginnermut tunisassiaannit paassisutissanik, misigisanik, suniutinillu paasinnissinnaalissapput naliersuisinnaalissallutillu. Nammineq attaveqaqtiginnermut tunisassianik ilusilersueriaatsit pilersitseriaatsillu samminerisigut atuartut attaveqaqtiginnermut tunisassortutut oqariartuuteqarsinnaanermik piginnaasaqalissapput.

Attaveqaqtiginnermut tunisassiat naqqanit pilersikkiartuaerneqarsinnaapput allanngortiterinerullutilluunniit imaluunniit pitsangorsaanerullutik. Atuartitsineq taassuma saniatigut atuartut namminneq iliuuseqarusussusaannut paasisassarsiorusunnissaannullu annertunerulersitsissaaq kiisalu namminersorsinnaanerunissannut tapertaassalluni suleqatiginnikkullu tusagassiutitigut attaveqaqtiginiineq digitalusoq pillugu ilisimasaqnerulernissamut ilisimasanillu avitseqatiginnissamut tulluarsassallutik. Suliassat piviusorsiortut, suliffeqarfinnut pulaanerit takusassarsiorerillu atuartitsinermi nalinginnaasuussapput. Atuartut ingerlatseriaatsit nutaaliorfiusut pillugit ilisimasanut, piginnaasanut, pikkoriffinnullu tulluussarnissaannut atatillugu atuartut ilinniartitsissummi makku naammassisimassavaat:

- soqutigisaqartut avataaneersut suliakkiisartulluunniit suleqatiginerisigut ikinnerpaamik suliniuit marluk, tassa atuartut misigissapput attaveqaqtiginnissamut aaqqiissutertik allanut iluaqutaasoq.

Atuartitsinissap pilersaarusrionerani atuartut peqataatinneqassapput, tassunga ilanngullugit ajornartorsiutinik suleriaatsinillu toqqaanermi. Teoriit, workshoppit, suliaqarneq, suliassat

aalajangersimasut ajornartorsiullu tunngavigalugu suliniutit akulerunnerisigut assigiinngisitaartorujussuarmik atuartitsineq aaqqissuunneqassaaq. Atuartut suliniummik suliaqarnermik aqtsinissaat aaqqissuussinissaallu kiisalu atuuffinnik suliassanillu assigiinngitsunik misilitaanissaat pingaartinneqassaaq.

Attaveqaqatigiinneq aamma it A-mi atuartitsinermi tamarmiusumi atuartut ataasiakkaarlutik allanillu suleqateqarlutik attaveqaqatigiinnermut suliassanik allanngorartunik, matumani nammineq isummersorsinnaaneq, tunngavilersuisinnaaneq, nalilersuisinnaaneq iluaquitissamillu utertiffiginninneq ilanngulligit, suliaqarnissamut tunngavissaqalernissaat pingaartinneqarluinnarpoq. Atuartitsinerup tamarmiusup ingerlanerani atuartut tunisassiaannut uppermarsaasarnerannullu piumasaqaatit sakkortusineqassapput. Atuartut tunisassiaq ingerlatsinerlu ataqtigijinnerat pillugu tunngavilersuineranni isummersornerinilu imarisatigut ataqtigijissutitigullu annertusiartortsisoqassaaq.

Atuartut qarasaasialerineq attaveqaqatigiilerinerlu pillugit ingerlariaqqiffiusumik ilinniarfinni suleriaatsinut ilisimasaat taperniarlugit atuarfik atuartitsivimmik inuussutissarsiortut suleriaasaannut assingusumik misilittagaqarfigisinnaasaannik atuartut atuarfimmit avatangiiseqartinneqassapput.

4.2 Suleriaatsit

Tamakkiisumik takunnissinnaatitsineq, sammisat pillugit atuartitsineq, workshoppi, sungiusarnerit suliniuteqarnerillu paarlakaatsinnerisigut atuartitsineq aaqqissuunneqassaaq. Ilinniartitsisup makkuninnga aaqqissuussinissa pingaartinneqarpoq:

- nutaalioriaatsit, tassami atuartut attaveqaqatigiinnermut tunisassiat assigiinngitsut pillugit ilisimasaqartutut oqariartuuteqarsinnaanerinik pitsanngorsaaitut naapertuuttunik sammisassaqarniassammata
- iluaquitissatut siunissamillu isiginnittumik utertiffsifginnittarnernik atuisunillu misilittaanernik nalilersuisarneq, tassami atuartut attaveqaqatigiinnermut tunisassiat suleriaasiat, oqaasiisa ilusaat sunniutaallu pillugit oqariartuuteqarsinnaanerat isornartorsiorsinnaanissaannullu ilisimasaqarnerulernissaat ineriartortinneqassapput
- Inaarutaasumik soraarummeerutissatut suliniutip tungaanut nammineersinnaaneruleriartuaarneq atuartullu akisussaassuseqariartuaalernissaat siunertaralugit suliassatut suliniutinit aamma suliniutinit imminut piumassuseqarfigisariaqartut ajornartorsiut aallaavigalugu suliniutinut annertusiartuaartinneqassapput.

Suliniutini suliat ingerlarngi, tunisassiaq misileraanerillu sammineqassapput. Atuartitsinkkut siunnersuinikkut utertiffinginnittarnikkullu suliniutit ilusinikkiartortinneqassapput, tassami atuartut suliniuteqarnerminni akisussaassuseqarnissaq ilikkarniassammassuk, ajornartorsiummut aalajangersimasumut atatillugu nammineerlutik suliaq pillugu ilisimasanik naapertuuttunik toqqaasinnaaniassammata misissuilluarsinnaaniassammatalu.

Atuartut attaveqaqatigiinnermut tunisassiornermi isummersorsinnaanermut periuseqarlunilu sulisinnaanermut piginnaasai qaffassarniarlugit atuartitsinerni tamani ajornartorsiutip aaqqiivigisimasap, paasisat pitsanngoriaataasinnaasutullu siunnersuut imarisai pillugit sammineqartassapput misileraanermiluunniit uppermarsaasiortoqassalluni. Ilinniartitsissummi periutsitut atuartitsinerup ingerlarnanik uppermarsaanissamut atuartullu ataasiakkaat suliami ineriartornissaannut eqikkagaq digitaliusoq sulissutigineqassaaq. Tusagassiutini digitaliusuni attaveqaqatigiinnermut tunisassiat pingaarnertut suliarineqassapput, kisianni pissusissamisoorpat tusagassiutit naqitat suliarineqarsinnaapput. Allattariarsornikkut suliassaqarpoq assersuutigalugit nalunaarusiat uppermarsaatit digitaliusut saqqummiinerlu. ilinniartitsissutip naggasiutissaatut suliniut annertooq suliarineqassaaq, iliniartitsissummilu suliniuteqarluni misilitsinnaerut tunngavissiissalluni.

Inaarutaasumik suliniummik suliaqarneq 30 tiimini atuartitsinerup atuartullu piffissaq atugassaat 10 tiimiusut missinginik sivisussuseqarpoq. Suliniut eqimattanngorluni suliarineqassaaq, ilinniartitsissummilu tunngasut pingaannginnerusut atuutsinneqassallutik. Eqimattammi tamani inuit amerlanerpaamik sisamaasinnaapput. Suliniut pillugu ilinniartitsisumit saqqummiussaq aallaavigalugu, eqimattat ilinniartitsitsisoq suleqatigalugu ajornartorsiut sammisanut ilikkagassani qitiusuniittunut ilassutitullu ilinniakkaniittunut naapertuuttoq killisiussavaat, uppermarsaasersussavaat nalilersorlugulu. Suliniut attaveqaqatigiinnermut tunisassianik ataatsimik arlalinnilluunniit imaqassaaq kiisalu allattariarsornikkut nalunaarusiaq atuartumut ataatsimut 10-15-inik quppernilik eqimattamullu atuartunut tamanut eqimattamiittumut quppernerit tallimanik ilallugit. Qupperneq nalinginnaasoq akunnequisiussat ilanngullugit 2400-inik naqinnejqarpoq, tassanilu saqqaa, eqikkarnera, ilusilersukkat, tabellit, assilialiussaat, allakkiat, pissarsiffiit ilanngussallu ilanngunnagit. Allattariarsorluni nalunaarusiap 20 %-ia nalunaarusiammi ilaartuutaasinnaasunik taarserneqarsinnaapput. Suliniut misissueqqaarnermk tunisassiornermillu kiisalu attaveqaqatigiinnermut tunisassianik/-mik inaarutaasumik misileraanermik imaqassaaq. Allattarisorsorluni nalunaarusiammi ilikkagassatigut anguniakkat, imm. 3.1 takuuk, eqimattap qanoq angusimatigineraat uppermarsarneqassaaq. Piffissaq suliniummik tunniussiffissaq nalinginnaasuimik kingusinnerpaamik soraarummeernerup piffissaata aallartinnginnerani sap. ak. sioqqullugu inissinneqassaaq. Eqimattamiittut tunniussamut ataatsimoorlutik akisussaaffeqarput. Atuartut ataasiakkaat inaarutaasumik suliniummik sulinerat ilinniartitsissummi killifimmur karakteerimut tunngavittut ilaassaaq.

4.3 It

Ilinniartitsissut attaveqaqatigiinnermut tunisassianik ineriartornissamut, pilersitsinissamut, misileraanissamut uppermarsaasiornissamullu sakkussanik digitaliusunik atuisarnikkut ingerlanneqassaaq.

Attaveqaqatigiinnermullu tunisassianik digitaliusunik tunisassiornermut pilersuinissamullu programmit assigiinngitsut atorlugit passussinikkut teoriilerinikkullu suliaqartoqassaaq.

Attaveqaqatigiinnermullu tunisassianik digitaliusunik tunisassiornermut pilersuinissamullu atatillugit hardwaret softwarellu assigiinngitsut pillugit teoriit sammineqassapput sulissutigineqarlutillu. Hardware softwarelu atorneqartoq ima nalinginnaassuseqassapput, attaveqaqatigiinnermut tunisassiat it-mit aallaaveqartut pisariujartuinnassusaannut atorneqarsinnaallutik.

Peqatigisaanik atuartut suliniummi ajornartorsiutaatinneqartumik misissuinerminni sakkut digitaliusut programmilla atorneqassapput, matumani paassisutissanik pissarsianillu katersinissamut, suliarinninnissamut saqqummiinissamut tunngasut ilangullugit.

Ilinniartitsissummi atuartitsinermi atuartut paassisutissanik isorinnillutik nallilersuisinnaanissaasa nukittorsaannarnissaat qulakkeerneqassaaq.

4.4 Ilinniartitsissutinut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsissutip imarisaasa pingarnerit ilaat ilassutitullu ilinniartitsissutissaq toqqarneqassapput sammineqarlutillu taamaalillutik digitalitigut inerikkiartornerminni ilikkagassatigut atassuteqartitsineq nukittorsarneqassalluni. Ilinniarnermi sammivimmi ilinniartitsissummi allami minnerpaamik ataatsimik suliniuteqartoqassaaq. Atuartut ilinniartitsissutip suussusaanik periusaanillu ilisimasaqarnerulersinniarlugit ilinniarnermi ilinniartitsissummi allami ikinnerpaamik ataatsimik suliniuteqartoqassaaq, taamaaliornikkummi ilinniartitsissutinik kattussinikkut ajornartorsiutinik aaqqiissuteqartoqarniarnikkut ilinniartitsissutit sammisassaqarfii, perusai ilisimasaqartitsinerilu assigiinngitsut paassisutissiissutigineqassapput.

5. Nalilersuineq

5.1. Nalilersuisarneq

Atuartut piffissami atuartitsiffiusumi attaveqaqatigiinnermi sunniuteqaqatigiinnermilu ajornartorsiutinik aaqqiissuteqarnerminni attaveqaqatigiinnermut tunisassiorlassapput, taassumalu peqatigisaanik tunisassiat ilusilersonerannik, misilittarnerannik pitsanngorsarnerannillu suliaqarnermut teoriimullu atatillugu eqqarsaatersuutinik upernarsaassapput. Atuartitsinerup ingerlanerani atuartut assigiinngiaartumik suliap ingerlanera apeqqutaatillugu nalilersueqatigineqartassapput, taamaaliornikkullu suliat aallaavigalugit iluaqtissatut utertiffinginnittarnissamut utertiffingineqartarnissamullu nammineerlutik piginnaasaqalissallutik.

Atuartitsinerit naanerinut tamanut atatillugit atuartut ilikkagassatut anguniakkanut atuartitsinermut sammineqarsimasunut atatillugit angusaat nalilersorneqartassapput. Nalilersuineq suliniummik saqqummiussinikkut, tusarnaartunit eqimattamilu ilinniartitsisumit utertiffingineqarnikkut pissaaq, taamaaliornikkullu atuartup paassisavai ilikkagassatut

anguniakkat angunissaannut suut sulissutigissanerlugin. Peqatigisaanillu ataasiakkaartumik nalilersuinermi atuartut atuartinneqarneranni siuariartornerulissapput killiffitsillu ilisimanerulissavaat.

Atuartut attaveqaqtigiinnermut tunisassiat, uppernarsaatit namminnerlu eqikkagaat digitaliusut nalilersorneqarneri imminnut nalilersornissaannut ilinniartitsisumillu nalilersueqateqarnissamut atugassiat katersussavaat.

5.2. Misilitseriaaseq

Allattariarsornikkut nalunaarusiaq attaveqaqtigiinnermullu tunisassiaq(-t) aqqutigalugit sulinummik misilitsittoqassaaq, imm. 4.2 takuuk. Ogaluttariarsornikkut soraarummeerneq tassunga atasoq ataasiakkaarluni misilitsissutaassaaq. Ogaluttariarsorluni misilitsinneq sioqqullugu eqimattat nalunaarusiaat censorimut nassiunneqassapput. Eqimattat attaveqaqtigiinnermut tunisassiaat censorimut pissarsiarineqarsinnaanissaat atuarfiup isumagissavaattaaq. Inaarutaasumik suliniut misilitsinneq sioqqullugu ilinniartitsisup/misilitsitsisup misilitsittunut saqqummiullugu nalilersorsimassangila. Soraarummeertisoq censorilu misilitsinnissamut ogaluttariarsornertaa sioqqullugu soraarummeerneremi sulinummii suut ajornartorsiutit soraarummeertup itisilertariaqarneraat oqallisigissavaat.

Soraarummeertoq ataaseq minutini 30-ni soraarummiissaaq. Piareersarnissamut piffissaliisoqassanngilaq. Soraarummeerneq soraarummeertup sulinummik saqqummiussineranik aallarnerneqassaaq. Saqqummiinermi sulinummii ajornartorsiut inerniliussallu pingarnerit saqqummiunneqarneri aallaavigineqassapput. Taassuma kingorna soraarummeertoq ilikkagassatut anguniakkat nammineq toqqakkat aallaavigalugit sulinummii sammisat aalajangersimasut nassuiaruassavai (imm. 3.1 takuuk). Soraarummeertup ogaluttariarsorluni saqqummiinermut saqqummiinissamut tusagassiut ataaseq arlallilluunniit atussavai. Soraarummeerneq oqaloqatigiinngoriartussaaq sulinillu aallaavigalugu soraarummeertup soraarummeertsisullu akornanni pissalluni. Soraarummeertup saqqummiinera sivisusunerpaaamik soraarummeernerup sivusussusaata affaanik sivisussuseqassaaq.

5.3. Naliliinermi tunngaviit

Nalilersuinermi soraarummeertup ilinniartitsisummi ilikkagassatut anguniakkanik, imm. 2.1-imi taagorneqarnerat naapertorlugu, qanoq annertutigisumik angusisimanera nalilerneqassaaq. Naliliinermi pingartinneqassaaq:

Nalunaarusiaq tunisassiarlu/tunisassiallu.

- Nalunaarusiap uppernarsaanermut attaveqaqtigiinnermullu nalinga, matumani tusagassiutit digitaliusut aallaavigalugit attaveqaqtigiinnermik pilersitsinissamut teoriinik periutsinillu ilanngussineq ilanngullugu.
- sulinummii ajornartorsiutip uppernarsarneqarnera nalilersorneqarneralu

- Attaveqaqatigiinnermullu tunisassianik pilersaarusrusorneq, pilersitsineq nalilersuinerlu
- Misissueeqqaarnerup, tunisassiornerup misileraanerullu ataqtigatigiinnerat
- attaveqaqatigiinnermut tunisassiornermi mianersorneq
- suliniummik pilersaarusrusorneq suliniummillu suliaqarnermi aqutsineq, matumanilu it-mik naapertuutumik atuineq
- attaveqaqatigiinnermut tunisassiap pilersikkiartuaarnerani atuisunik eqqortunik peqataatitsineq.

Ogaluttariarsornikkut saqqummiineq sanillersuussinerlu

- suliniummi ajornartorsiutit inerniliussallu pingarnerit pillugit ogaluttariarsornikkut saqqummiineq
- suliniummut tunisassiamillu pilersitsiartuaarnermi periutsinut tunngasunik aalajangersimasunik saqqummiineq itisiliinerlu
- ajornartorsiut toqqagaq paasisallu pitsaassusaat pillugit sulinermut atatillugu periutsit periarfissaat killiilu toqqakkat pillugit paasinninneq
- suliniutip ajornartorsiutillu suliarisimasap sanillersuunneri, matumanilu suliniummut atatillugu ajornartorsiutit ilanggullugit
- suliniut pillugu oqaloqatigiinnermi suliaq pillugu ilisimasaqassuseq nammineersinnaassuserlu.

Ataasiakkaarlugit nalilersorneqassapput, kiisalu ogaluttariarsornikkut saqqummiineq, allattariarsornikkut nalunaarusiaq attaveqaqatigiinnermullu tunisassiaq(-t) ataatsimoortillugit nalilerneqarnerat tunngavigalugu karakteriliisoqassalluni.

Ilinniartitsissutini qassiini misilitsinnermi ilinniartitsissut ilinniartitsissutinut allanut akulerutsillugu soraarummeertup makkuninnga piginnaasaqarnissaa pingartinneqassaaq:

- ilinniartitsissutit allat akuutillugit ajornartorsiutinik suliaqarsinnaaneq
- ilinniartitsissutip suussusianik periusaanillu ilisimasaqarnermik takutitsineq.

5.4. Nammineerluni atuarneq

Nammineerlutik atuartut ataasiakkaarlugit, imm. 4.2 aamma 5.2 naapertorlugit, inaarutaasumik soraarummeerutissamik suliniuteqartinneqassapput. Atuarfimmi aqutsisoq atuartunut tamanut ilitsersuisussamik toqqaassaaq. Nammineerluni atuartoq ilitsersuisoq peqatigalugu imm. 4.2 naapertorlugu suliniummut ajornartorsiummik toqqaassaaq, suliniuteqarnerullu nalaani siunnersorneqartassalluni. Soraarummeerutissatut suliniut naammasseriigaq nammineerluni atuartup siunnersortaanit censorimillu avataaneersumit atuarneqassaaq, kiisalu imm. 5.2 naapertorlugu ogaluttariarsorluni misilitsinnermi ilangunneqassalluni.

Naliliinermi tunngaviit ilinniartitsinissamut pilersaarummi matumanilu imm. 5.3-mi naliliinermi tunngaviit assigai.